

Sium
SOTE

Etsivä vanhustyö -pilotti

Tulevaisuuden sote-keskushanke

9.2.2022

Jane

Siun soten sote-keskushanke 2020-2023

- Hankkeen aikana kehitetään ja selkeytetään perustason sosiaali- ja terveyspalveluja Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman tavoitteiden mukaisesti.
- Hankkeen myötä alueella valmistellaan ja otetaan käyttöön uudenlainen, monialaisempi sosiaali- ja terveyskeskus. Tehdään toimia, joiden avulla helpotetaan kuntalaisten asiointia perustason sosiaali- ja terveyspalveluissa. Uuden sote-keskuksen myötä kuntalaiset saavat tarvitsemansa avun sujuvasti yhdellä yhteydenotolla.
- Hankkeella parannetaan alueen asukkaiden sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuutta. Toiminnassa otetaan paremmin huomioon asukkaiden tarpeet ja vastataan niihin entistä monipuolisempia asiointi- ja palvelukanavia käyttäen sekä palvelurakennetta ja asiakas- ja palvelupolkuja selkeyttämällä.
- STM rahoittaa

Siun soten Tulevaisuuden sote-keskushanke

- 1. Saatavuus, oikea-aikaisuus, jatkuvuus**
  - Perustason sosiaali- ja terveystalvelujen asiointi- ja palvelumuotojen monipuolistaminen
- 2. Ennaltaehkäisy ja ennakointi**
  - Perhekeskustoiminnasta ja varhaisesta tuesta tiiviimpi osa lasten ja nuorten omia kasvuympäristöjä
  - Hyvinvointia ja terveyttä edistävän työn sekä järjestöyhteistyön kehittäminen asukkaita paremmin palvelevaksi kokonaisuudeksi
  - Terveys- ja elintapaneuvonta ja -ohjaus
  - Hyvinvointia ja elämänlaatua vahvistavat ennaltaehkäisevät toimintamallit
- 3. Laatu ja vaikuttavuus**
  - Maakunnallisen laadun kehittämistyön organisoituminen
  - Näyttöön perustuvien psykososiaalisten toimintamenetelmien ja hoitoketjujen vahvistaminen ja käyttöönotto perhekeskustoiminnassa
  - Laatuun ja vaikuttavuuteen liittyvien teknologiaratkaisujen kokeilu ja kehittäminen
- 4. Monialaisuus ja yhteentoimivuus**
  - Perustason sosiaali- ja terveystalvelut yhdistävä sote-keskusmalli
  - Monialaisten palvelukokonaisuuksien käyttöönotto sote-keskustoiminnassa
- 5. Kustannusten nousun hillintä**
  - Kustannusten nousun hillintä edellä kuvattujen tavoitteiden avulla

Sote-uudistuksessa keskitytään palvelujen kehittämiseen

Tavoitteet

- Palvelut ovat yhdenvertaisesti saatavia, oikea-aikaisia ja jatkuvia
- Toiminnan painopiste on ehkäisevässä ja ennakoivassa työssä
- Palvelut ovat laadukkaita ja vaikuttavia
- Palvelut ovat monialaisia ja yhteentoimivia

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus

Mitä etsivä vanhustyö on?

Lähde: Valli ry: https://www.valli.fi/wp-content/uploads/2020/02/Julkaisut_Navigaati-okortit2.pdf

Mitä etsivä vanhustyö on?

- ▶ Etsivä vanhustyö etsii, löytää ja auttaa avun tarpeessa olevia iäkkäitä ihmisiä.
- ▶ Avuntarve voi tarkoittaa yksinäisyyden tai toiseuden kokemuksia tai tunnistamatta jääneitä palvelutarpeita.
- ▶ Etsivän vanhustyön tärkein työväline on yksilöllinen kohtaaminen.
- ▶ Kohtaamiseen kuuluu iäkkään omien voimavarojen vahvistaminen tavoitteellisella työotteella.
- ▶ Etsivä vanhustyö menee ikääntyneiden luo, asuinalueille, kotipiiriin ja kotiin.
- ▶ Työn tavoitteena on lisätä ikääntyvien osallisuuden kokemuksia, vähentää yksinäisyyttä ja löytää iäkkään ihmisen arkeen sellaisia ratkaisuja, jotka auttavat häntä pitkäkestoisemmin: kiinnostävät lähiyhteisöön, ohjaavat palveluiden piiriin ja kannustavat muutoksiin.
- ▶ Etsivä vanhustyö onnistuu parhaiten eri toimijoiden muodostamien verkostojen yhteistyönä. Järjestöt, kunta, eri viranomaiset, seurakunnat ja vapaaehtoistoimijat muodostavat yhdessä vahvan verkoston.

**Tehdäänkö
sinun kunnassasi
tai alueellasi
etsivää vanhustyötä?
Kuka/ketkä
sitä tekevät?**

A1 MITÄ ETSIVÄ VANHUSTYÖ ON?

Etsivä vanhustyö osa Tulevaisuuden sote-keskushanketta

- Osa Ikäneuvo 65+ kokonaisuutta
  - Hankkeen aikana suunnitellaan, pilotoidaan ja otetaan käyttöön *Ikäneuvo 65+ -palvelu*.
  - *Kokonaisuus sisältää niin fyysisiä, virtuaalisia kuin jalkautuvia palveluita.*

[Uutinen Siun soten verkkosivuilla 18.1.2022](#)

Yhteistyössä

- Siun sote: Ikäihmisten toimialue, Arjen tukipalvelut
- Siun sote: Tulevaisuuden sotekeskushanke
- Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry
- Kotikartanoyhdistys ry
- Nurmeskoti
- Kulttuurista hyvinvointia Pohjois-Karjalaan-hanke
- Diakoniatyö?

Tavoitteet

- kartoittaa etsivän vanhustyön tarvetta pilottialueilla
- luoda pilottialueille malli ja **verkosto** etsivän vanhustyön toteuttamiseen
- tiivistää Siun soten, kuntien, oppilaitosten ja kolmannen sektorin yhteistyötä pilottialueilla
- pyrkiä tavoittamaan ennakoivasti iäkkäät tuen tarpeessa olevat sekä tukemaan heidän toimijuuttaan ja vahvistamaan elämänhallintaa, esimerkiksi yksinäisyyttä kokevat henkilöt
- testata pilottialueilla ikääntyneille suunnattua kulttuurilähetettä osana etsivän vanhustyön tarjontaa

Ikäihmisten kulttuurilähete

- Pilotin yhteydessä selvitetään yhteistyössä Kulttuurista hyvinvointia Pohjois-Karjalaan-hankkeen kanssa ikäihmisten kulttuurilähetteen hyödyntämistä osana Etsivää vanhustyötä
- Eno-Uimaharju-alue?
- Kulttuurilähete kytketään myös laajemmin ikääntyneiden palveluohjaukseen

Pilottialueet Etsivässä vanhustyössä?

- Juuka
  - Nurmes
  - Eno-Uimaharju
  - Hammaslahti-Rääkkylä
  - Outokumpu
  - Tohmajärvi
- Kuntatilaisuudet joulukuu 2021-tammikuu 2022
  - Kartoitetaan paikkakunnan etsivää vanhustyötä toteuttavat tahot ja käytössä olevat etsivän vanhustyön menetelmät.
  - Arvioidaan, tavoitetaanko alueen yksinäiset ja syrjäytymisvaarassa olevat ikäihmiset.
  - Yhteistyötahojen, toimijoiden ja toiminnan kartoitus kyselyn avulla:
    - Linkki kyselyyn, jolla kartoitetaan alueen tilannetta, ei velvoittava löytyy Siun soten sivuilta Etsivän vanhustyön uutisesta 18.1.2022
- <https://link.webropolsurveys.com/S/C3A885BF009E7BE0>
- Arvioinnin perusteella päätetään yhdessä kortti/kirjekampanjan toteuttamisesta pilottialueella

Pilottialueet Etsivässä vanhustyössä?

- Juuka, Nurmes. Eno-Uimaharju, Hammaslahti-Rääkkylä, Outokumpu, Tohmajärvi?
- Kunta/aluetilaisuudet joulukuu 2021-tammikuu 2022
- Kartoitetaan paikkakunnan etsivää vanhustyötä toteuttavat tahot ja käytössä olevat etsivän vanhustyön menetelmät.
- Arvioidaan, tavoitetaanko alueen yksinäiset ja syrjäytymisvaarassa olevat ikäihmiset.
- Yhteistyötahojen, toimijoiden ja toiminnan kartoitus kyselyn avulla:
  - Linkki kyselyyn, jolla kartoitetaan alueen tilannetta, ei velvoittava löytyy Siun soten sivuilta Etsivän vanhustyön uutisesta 18.1.2022

<https://link.webpolsurveys.com/S/C3A885BF009E7BE0>

- Arvioinnin perusteella päätetään yhdessä kortti/kirjekampanjan toteuttamisesta pilottialueella

Yhteydenotto ja käytännön toteutus

- Kortti/kirjekampanja pilottialueilla
- Kohderyhmä/postitus pilottialueiden **77-82** (s.1940-1945) vuotiaat
  - ei säännöllisten sote-palvelujen piirissä olevat
- Kortteja/esitteitä jakoon alueille, ei rajattu ikää

Hei Sinä Ikäihminen!

Mietityttääkö elämäntilanteesi sinua?
Oletko kokenut elämänmuutoksen?
Koetko olosi yksinäiseksi tai turvattomaksi?
Onko sinulla huolia, joista haluat jutella?

Paikkakunnallasi on jaossa **Hoksauta minut** -yhteydenottokortteja. Kortin lähettämisen jälkeen sinuun otetaan yhteyttä ja voit saada yksilöllistä tukea luottamuksellisesti.

- https://innokyla.fi/sites/default/files/2021-08/Uusiokuuripohja_0.pdf

Yhteys kortin palauttaneeseen ikäihmiseen

- Kortin palauttaneeseen henkilöön otetaan yhteyttä noin kahden viikon kuluessa kortin palautumisesta.
  - Ensiyhteydenottaja palveluohjaaja/diakoniatyö?
  - Ensimmäinen yhteydenotto tehdään puhelimitse, jolloin kartoitetaan ikäihmisen huolenaihe ja toimitaan yksilöllisen tarpeen mukaisesti: tehdään kotikäynti, ohjataan tarkoituksenmukaiseen palveluun, kulttuurilähetteen hyödyntäminen, osallistavaan toimintaan tai etsitään sopiva vapaaehtoinen vanhukselle.

Alueellinen, kuntakohtainen (?) verkosto

- Kunta
- Järjestötoimijat
- Kulttuuritoimijat
- Seurakunnat
- Vapaaehtoiset
- Oppilaitokset
- Esim. Jalkautuva miestyö ja Armi-hanke
- Muut

”Hoksauta minut”-korttikampanja, lisätietoa

- [Etsivä vanhustyö | Asukkaalle \(hamina.fi\)](#)
- [<https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/hoksauta-minut-yhteydenottokortti>](#)
- [<https://innokyla.fi/fi/toimintamalli/hoksauta-minut-yhteydenottokortti/kehittamisen-polku>](#)

**Millaista yhteistyötä voisimme tehdä
etsivän vanhustyön toteuttamiseksi
alueellanne ?**

**Mihin toimintoihinne voisimme
ohjata kortin palauttaneen
ikäihmisen?**

Yhteystiedot:

Tarja Hirvonen

Projektisuunnittelija, ikäihmisten palvelut

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus

Kehittämisyksikkö

Torikatu 18, 4. krs

80100 JOENSUU

p. 013 3309851

tarja.e.hirvonen@siunsote.fi

Kiitos.